

РОССИЙСКАЯ
АКАДЕМИЯ НАУК

Институт восточных рукописей

Выпускается
под руководством Отделения
историко-филологических наук

ПИСЬМЕННЫЕ ПАМЯТНИКИ ВОСТОКА

2₍₁₉₎
ОСЕНЬ — ЗИМА
2013

Журнал основан в 2004 году

Выходит 2 раза в год

В НОМЕРЕ:

ПУБЛИКАЦИИ

- «Хилйат ал-куттаб» («Талисман для *катибов*»): секреты мастерства средневековых *катибов*. Вступление, перевод с персидского яз. и комментарии *Б.В. Норика* 5
- «Диван» курдского поэта Джафаи (XIX–XX вв.) на диалекте горани. Транскрипция текста, образцы перевода *З.А. Юсуповой* 18
- Тангутский погребальный обрядник из собрания тангутского фонда ИВР РАН. Предисловие и перевод *К.М. Богданова* 44

ИССЛЕДОВАНИЯ

- А.Л. Хосровев*. Еще раз о ПῚΡΟΤ (*ЕвИуд* 33.18–21) 56
- Р.В. Ким*. Логии в синоптических Евангелиях. Постановка проблемы 62
- А.Б. Куделин*. «Коллективный иснад» как фактор композиции «Жизнеописания Пророка» Ибн Исхака — Ибн Хишама 75
- М.М. Юнусов*. Из истории дешифровки западносемитского письма: события и люди I. Пальмирские тексты в Риме в XVI в.: кардиналы-меценаты и ученые-антиквары 100
- М.Е. Кравцова*. О семантике названия трактата «Вэнь синь дяо лун» Лю Се 126
- И.С. Гуревич*. «Сутра Шестого Патриарха»: ресурсы грамматической стилистики 137
- С.Л. Невелева*. Древнеиндийский эпос «Махабхарата»: некоторые особенности содержания 148

ИСТОРИОГРАФИЯ И ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ

- А.К. Муминов*. Списки «Ката'иб а'лам ал-ахйар»: новые сведения для биографии и творчества Махмуда ибн Сулаймана ал-Кафави 159
- Ф.О. Нофал*. К вопросу о «конфессиональной» коранической текстологии: между «буквой» и «[вариантом] прочтения» 177
- М.С. Пелевин*. Топонимика и локализация действия в афганской племенной хронике (XVII–XVIII вв.) 182

«Наука»
Издательская фирма
«Восточная литература»
2013

	<i>И.Н. Медведская.</i> Копьеносец из Сялка: прямоугольные щиты на Древнем Востоке	192
	<i>Чжан Хуэймин.</i> Изображение горы Утайшань в пещере № 61 и его отражение в тексте «Оды горе Утайшань» (на французском языке)	203
	КОЛЛЕКЦИИ И АРХИВЫ	
	<i>С.М. Якерсон.</i> Еврейская средневековая книга в форме свитка. К постановке проблемы научного изучения	233
	<i>Валравенс Хартмут.</i> Японские книги из коллекции Вильгельма Грубе, приобретенные им в 1897–1898 гг. (на немецком языке)	240
	<i>Пэн Сян-цзянь, Ю.С. Мыльникова.</i> Китайское тангутоведение в начале XXI века	257
	НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ	
	<i>М.М. Юнусов.</i> Чтения, посвященные памяти О.Д. Берлева	266
	<i>И.Ф. Попова.</i> «Сергей Федорович Ольденбург — ученый и организатор науки». Международная конференция, посвященная 150-летию со дня рождения академика С.Ф. Ольденбурга	271
	<i>И.В. Базиленко.</i> Международная конференция «Средний Восток в годы Второй мировой войны. К 70-летию Тегеранской конференции (28.11.1943 — 01.12.1943)»	276
	<i>Д.А. Носов.</i> Международный конгресс «Фольклор монгольских народов: историческая действительность» (Элиста, Калмыкия, 2–5 октября 2013 г.)	279
	<i>М.А. Редина.</i> Конференция, посвященная 85-летию чл.-кор. РАН, д.и.н. М.А. Дандамаева	282
	<i>А.В. Зорин, А.А. Сизова.</i> Вторые петербургские тибетологические чтения	284
	<i>А.И. Колесников, О.А. Воднева, З.А. Юсупова.</i> Международная конференция «Чтения памяти В.Ф. Минорского (1877–1966): Источниковедение и историография стран Ближнего и Среднего Востока»	287
	<i>И.В. Кульганек.</i> XIII Международная научно-практическая конференция «Рериховское наследие»	292
	<i>И.В. Базиленко.</i> Международная конференция «Династия Романовых и Восток. (К 400-летию Дома Романовых)»	295
	<i>К.Г. Маранджян.</i> Международная конференция «Азия и японская идентичность»	300
	<i>Т.В. Ермакова, Е.П. Островская.</i> Седьмые Всероссийские востоковедные чтения памяти О.О. Розенберга	303
	<i>С.Л. Бурмистров.</i> 30-я конференция по философской компаративистике «Компаративная история философии как научное познание и художественное творчество».	306
	РЕЦЕНЗИИ	
На четвертой сторонке обложки:	Наука и буддизм: материалы научной конференции с участием иностранных ученых (Улан-Удэ–Байкал: 6–8 июля 2012 г.). Сборник докладов / Гл. ред. Б.В. Базаров / Учреждение РАН «Институт монголоведения, буддологии и тибетологии». — Улан-Удэ: Издательство Бурятского госуниверситета, 2012. — 304 с. (<i>И.В. Кульганек</i>)	310
Тангутский погребальный обрядник инв. № 4084 (к статье К.М. Богданова)	Монголика-Х: Сб. ст. / Ред. колл.: И.В. Кульганек (председатель), Л.Г. Скородумова, Н.С. Яхонтова — СПб.: Петербургское Востоковедение. 2013. — 144 с. (<i>М.П. Петрова</i>)	313
Над номером работали:	<i>Michail Rodionov, Hanne Schönig.</i> The Hadramawt Documents, 1904-51: Family Life and Social Customs under the Last Sultans. Beirut, Ergon Verlag Würzburg, 2011. — 342 p. (Beiruter Texte und Studien. Hrsg vom Orient-Institut Beirut. Bd 130) (<i>И.В. Герасимов, О.Б. Фролова</i>)	315
Т.А. Аникеева	<i>А.И. Колесников.</i> Сасанидский Иран: История и культура. СПб.: Нестор-История, 2012. — 520 с. (<i>Ю.А. Иоаннисян</i>)	319
Г.Е. Ковтунович		
А.А. Ковалев		
О.В. Мажидова		
О.В. Волкова		
А.Е. Танчарова		
Е.А. Пронина		
© Российская академия наук, 2013	IN MEMORIAM	
© Институт восточных рукописей РАН, 2013	Александр Степанович Мартынов (1933–2013) (<i>И.Ф. Попова</i>)	322

«Диван» курдского поэта Джафаи (XIX–XX вв.) на диалекте горани

Транскрипция текста, образцы перевода З.А. Юсуповой

Предлагаемая публикация содержит подготовленную нами транскрипцию текста и образцы перевода «Дивана» Джафаи, известного под именем Шейх Абдулла Абабайли, жившего на рубеже XIX–XX вв. Ценность данного источника состоит в том, что это один из хронологически последних изданных в Иракском Курдистане литературных памятников на горани, язык которого обнаруживает ряд особенностей, отличающих его от языка ранее исследованных нами памятников XVIII–XIX вв.¹

Ключевые слова: курдский язык, диалект, горани, «Диван» Джафаи, транскрипция, перевод.

Издание «Дивана» осуществлено курдским филологом Мухаммадом Али Карадахи по единственной рукописи из личного собрания ученика поэта, Муллы Фатаха Кагырдали (Dîwanî Cefayî, 1980). Оно содержит: 1. Предисловие издателя (с. 5–33); 2. Стихи на горани (с. 36–165), включающие: а) лирические произведения (частью суфийской направленности), а также переписку поэта (с. 36–163); б) стихи на персидском языке (с. 168–173); в) стихи на арабском языке (с. 174). К «Дивану» приложен «Глоссарий» с эквивалентами на литературном сорани, составленный, по словам издателя, известным литературоведом, опубликовавшим не один памятник на горани, Мала Каримом Мударисом (с. 175–191).

Издан «Диван» в современной курдской орфографии, но с некоторыми отличиями, касающимися слитного и отдельного написания сложных слов и служебных элементов². Система графики в целом соответствует той, что принята в Иракском Курдистане для современного литературного сорани, с той лишь разницей, что в тексте «Дивана» раскатистое *ṛ* в начальной позиции обозначено графемой *ṛ* (r), вместо принятой графемы *ṛ* (r̄). Кроме того, в арабских заимствованиях сохраняется *хамза* между двумя гласными, которую мы передаем знаком «>». Заметим также, что в тексте «Дивана» имена собственные заключены в круглые скобки, тогда как в квадратных скобках даны непонятные издателю слова. Многоточия в переводе указывают на непере-веденные нами строки.

¹ См.: (Юсупова, 1998; 2007; 2010; 2012).

² В предлагаемой транскрипции сохранена орфография текста рукописи.

– 1 –

hay dîle dîsan rût da we hemda
 çêşen miwînûn hay ne matemda
 peşewît şewyan şadît gişt luan
 mer sitarey bext talet be'iden
 [...] dem ce bezm 'iden
 yaran gird serşar bezm hamseran
 mest badey wesl giroy dilberan
 gîan amade pey fidayî dilber
 siway (cefayî) zedey zam xeter
 yekê şîrîn kam nuqîl raz leyl
 yekê goş we saz weşawaz keyl
 yek şew boy şewboy gêsû mes kerde
 yek dîn dîdey dilber hoş berde
 yek meram tam dil pîr ce şadî
 yek meşxûl keyf gerden azadî
 yekê hamcelîs daîm çenî dos
 yekê mikero şew u ro pabos
 belam min mehrûm bezm yaranim
 teşnekey çolgerd ser kosaranim
 daîm telx kam jar hîcranim
 haym u bêhoş mat u heyranim
 boy turey muşkin dûr ce meşamim
 nedarûn xeber ce subh şamim
 derûn pîr ce xem dil ce meram dûr
 mehcûr xidmet şay dîde mexmûr
 dîde nabîna pa wişkî meynet
 ceste xestey hecir yar pîr beynet
 sa henî çenî yawûn we mehzar
 wem kerûn we fiday şay cebîn enwer

– 2 –

dil ey leyle keyl heway leyliş bî
 arezûy badey wesil u meyliş bî
 toy derûn we tem xeman tamam keyl
 hûn zam toy ciger wêney seyl
 ce naka ce wext subhda dilber
 çun xuvey sebañ pêşanî enwer
 nimana 'alem pîr ce zîa kerd
 pey eskîn dil min teşrif awerd
 we şinoy razan şeker rêzekeş
 we neş'ey boy zulf muşk bêzekeş
 def 'i tam tal kam dilim kerd
 gerd derdê toy bînî tamam berd
 derûnim badey wesliş noşawe
 libas mestîş dîsan poşawe
 dil we tamamî xalî bî ce xem
 zam toy ciger yawa we merhem

– 3 –

azîz mer îmşew neşineftî sed terz
 naley naqûsîm ce dil mibî berz
 ha êste aman wadey mematim
 mer badey meylit bido necatim
 helay meslehet nîyen wefatim
 ne arezûy wesil pîr ce şifatim
 ceste u gîan u dil fiday wefatim
 tesrif bare pey qezay mafatim
 we taqî tonî mayey heyatim
 hay aman aman wext beratim
 [bedwazen] ne xaw reqîban xafîl
 sa meram dil min biker hasil
 firseten subhen neş'ey nesim bexş
 dilber kerem sehbay sefa bexş
 ce naka ama şox pîr wefa
 nimana cemîn cam pîr sefa
 dîdey dîley zar xestey pîr cefa
 muzeş hordawe ce deway şîfa
 badey wesl wêş da pêw we kefaf
 lezzetê berdim ce noşay mey saf
 xelas bîm ne gêc behr mehrûmî
 pewke wîrdmen ferde me'dûmî
 hay we ferq dîn zamdaran tac day
 şer'et meyl leylê rewac day

– 4 –

dîle dey ne xaw xefet bêdar ber
 cefa'yî sa bal çemanit horder
 bidîe ha ana şox cilweger
 ama jerej tewr pa minio ew ber
 îradeş êden bikero guzer
 reqîban ce hal ême bê xeber
 ney wext fênik wadey subseher
 firseten ce wesl dilber nesib ber
 dû dîdet we dîn dideş roşin ker
 meşam pîr ce boy zulf bo 'enber
 dexîlen dêren xezaley dilber
 pîaley pîr mey weslit penem der
 ce noşay şîrîn şerab xem ber
 bel xêzo ce dil soz pîr eser
 ta bew sozewe azad ce xeter
 wîrd subhim bo ferdê weş semer
 hay sitarey bext min awerd ser
 he toy burc meyl leyl şîfader

– 5 –

rû ayîney saf bê gerd şîrîn
 qamet wêney ney şox weş ayîn

serxel xalxas nuxtey xalanit
daxen ne ray dil say milalanit
dil we mewday seyf ebrot zamdaren
ciger we xedeng mujet ew garen
derun we nıgay 'eynit melulen
pay dil hebs bend tay zulf lulen
sifidi lu'lu' dindan şırın
[mirenrom] ce 'eyn 'eyn lu'lu' esrin
lew yaqut sat quwetim berden
cilwey ew zeqen be zewqim kerden
çay zenexdanit dil wist ew çay xem
derun ce gerden begerdit girt tem
diay ew siney pir sefa u cela
sazan perê min sed hezar bea
naziki endam letifit çun gu
nazik xeyali min berden ce dil
cestem we serdi meylit me'lumen
esim bešo u xem ne gerdelulen
we mewday miqraz xuy bewefayit
ristey peymanit çeni cefayit
tata tan u po paçat ta ew per
weneq qeyçi paç perçem u paper
ce fikrit şien çi 'ehde kerd
yadit nemenden cew qesem werdi
to u supay pir sam celalekey wet
to ew ney ew xal ew seyf ew xedeng
ew 'eyn ew le'l ew zulf weşreng
ew lu'lu ew çay zenex ew zeqen
ew siney sifid ew gerden ew ten
heni rehmit bo wey feqirewe
wesen wes gian day we dem tirewe
'eta ker badey pir mezey weslit
reham ker tamam ce sizay feslit

– 6 –

toy meşam dil...
keylen we boyê toy meşam dil
çi bo boy 'ebir gulân pêş xicił
ney demda miyo ney me'wa u menzil
pase te'sire perem kerd hasil
ne 'etr 'ebir ne nergis ne gul
ne boy reyhân ne boy werkemer
wey tewre ce min nekerden eser
miwaçi me'way ahuy xeta'in
çay sefan perê xezaley muşkin
yeqinen me'way sefay dilberen
guzergey qedim peri neykeren
bo we toy demax diley cefayi
mesten we boy naf pir ce şifayi

ye saray xoten we naf awaşen
mêrxuzar naz çira me'waşen
çay izhar meyl leylê terzişen
yagey nimanay balay berzişen
mehell cilwey cebhey camişen
şu'ley şefeqsay subh u şamişen
çege bi çend car bew cemalewe
gulçihreş ne say sia malewe
minimana çeni çun şems enwer
ne toy subhewe şox cilweger
cew mekaneda bew tir bew keman
çend gian we firdeus kerden şadman
cew ser 'eyne weş minimana 'eyan
şewq midawe çun ziya new beyan
new ser nehre bi ne newweharda
nurun mikerd weş ne gird neharda
ney gulşen gulawpaşi weş mikerd
peri pialeş hesretiş miwerd
letifi endam nezif begerd
ce xuttey xeyal xasan gird miwîerd
çoqe we razan nebat amêziş
çeni badey meyl bezm dilxêziş
mezaq zumrey 'aşiqan sercem
şırin kerdewe gişt mest u bexem
nazun bew dilber ew safiş eden
zatiş ce afat dur bo umeden
ne her ca care kerdebo zuhur
'ekşiş boqiyen ta we nefx sur
dilberê wey tewr cilwe nimabo
mişo min be ew çêşim tema bo
er ne ciayiş lezzetê berim
dek we cewr dewr fanî bo serim
er reza we tir mujey ew nebam
bipêko cergim ne gird subh u şam
ecizay ten we tir qezay bê beha
pare pare bo ta we intiha

– 7 –

ahû ahwerdey diđey mexmûrit
qemer xicił berq cebhey pir nûrit
wefat çeni min menşur 'am bi
meyl leylasat çenim tamam bi
ta wadey wefat wefat tamam bi
meyleket ce lam e'lay meram bi
weşle we halim miwatin yaran
reqiban hesed miwerdin caran
ce naka kalay bemeylit poşa
mey bewefayit çenim hem noşa
boy turrey şifay we bay mewt eser

ce min penhan day xezaley dîlber
 îste day we bay xem perêm serdan
 Ĥesret Ĥeraret ne cistem werdan
 cey wer badey wesl to herçim warden
 ey derde girdiş penem qey kerden
 dexîlen sa dey wadey îhsanen
 şifay azarim ce lat asanen
 fisekey nefis yaqûtît keç ker
 zahîr bo tamam zulf bo 'enber
 yexey suxmey xez xasey ferengkar
 la ber ce sîney saf cîlwedar
 ta carê tirinc sînet 'eyan bo
 neş'ey boş çenî boy 'enber boy to
 pey pey beyo pey toy demax u dîl
 dafi' bo perê ey derd muşki
 ce memlat we xas memlû ker qedeĥ
 noşaş zû mibo we mayey fereĥ
 sakin mibo taw Ĥeraret ten
 necatim mibo ce girdin miĥen

– 8 –

qewĥey tuffahê...
 mîyo ne bînîm qewĥey tuffahê
 qewĥey fereĥbexş we gişt erwahê
 Ĥasîl ce nefĥey tuĥrey řewahê
 nimûney zenex cebhe sebahê
 mu'essîr mîsl qedîmî řahê
 yeqîn we xîdmet xezaley muşki
 weytewre pîr bon tuffah şîrîn
 wer ne tuffahan min herçim dîyen
 wey terze nefĥeş pîr eser nîyen
 sed fewĥeş şîfa pey xem nisîben
 belam her layeq dest Ĥebîben

– 9 –

ta sultan Ĥusn to ne celal bo
 mişio çend çun min bendey melal bo
 ta muje u ebroy to sehm u qews bo
 mişio hezarê yageş firdeus bo
 ta nîmnîgay 'eyn mestit 'eyanen
 me'lûlî hezar 'aşiq beyanen
 ta gonat çun gul pîr nezaket bo
 mişio çend çun min bulbul Ĥalet bo
 ta desey gêsûy to 'enberîn bo
 tîp perçemit sercem muşki bo
 herkesê beyo ne bînîş ew bo
 meĤalen we boy weba derdîn bo
 ta ew le'l al yaqût reng to
 biwîno herkes dîliş pîr hûn bo

ta bilûr saf bêgerd garden
 to pîr şefaf bo pey cîlwe kerden
 mişio çend çun min gerdeniş keç bo
 ey îta'ey 'işq Ĥusn sîmay to
 ta qetarey xal wenewşey weşterz
 to neş'e bexşo new gerden berz
 toy ciger cergey derûn pîr xaran
 pîr daxan perêt şay cîlwedaran
 ta sefĥey sînet sahib sefa bo
 mişio sîneman pîr ne cefa bo
 ta Ĥuqqey sedrit taze cela bo
 mişio Ĥuqqey qelb min pîr belâ bo
 ta balay alat bêxem binimanî
 çariş her xemen ser u bustanî
 pey qed u qamet şoriş engêzit
 pey tuĥrey şewĥeng boy naf amêzit
 pey dîdey dîdey ahûan bêzit
 pey badey xember bezm dîlxêzit
 çend hezar çun min xemîdey xemen
 çend kes wêney min derûn pîr temen

– 10 –

hamdeman aman...
 hamdeman serwext merdenim aman
 gîan şîrînim beramaş teman
 derk u hoş u gişt Ĥewasim řiman
 yeqîn ser delîl sîfid endaman
 perwerdey herde u wefay bêsamam
 yanê dîlber şay şîrîn kelaman
 îradey sefer kerden ce laman
 felek dey demên dîl mest weslîm
 xelas ce azar zamaney feslîm
 xêlxaney xeman koçşan kerden
 ser êl şadî teşîrif awerden
 hewargey derûn kerden we menzi
 awedanen pêş fezay saray dîl
 Ĥîlesazî kerd pey sizay dûrîm
 saz da esasey derd meĤcûrîm
 wist ew toy derûn dîlber heway seyr
 tertîb da esbab řay sefer we xeyr
 we daneş şaney dîl ey ewgarim
 dane dane kerd tuĥreş dîldarim
 paça we qeyçî sertîp perçem
 bî we laney dîl 'aşiqan serdem
 we gerd siftey cestekey bedĤal
 mesqel da sefĥey ayîney cema
 we hûn derûn pîr belay xemîn
 çî weş rengîn kerd des u pay şîrîn
 'eks ew namûş Ĥenayî berden

we dîniş diġan çend peşêw kerden
 surmey tûr diġ suftey say cemaġ
 çun ne 'eyneyniş kêşa we kemaġ
 xiciġ kerd dîdey sipî tetaran
 bêzya nergis ewweġ weharan
 na ne fewq ser kilawçey zerbêz
 pêça ne dewriş şedey surmetêz
 poşa we balaş kaġay feġngkar
 xefet da we diġ nazaran hezar
 wêş řazanewe we xişġ řîrîn
 hesret da we cerg cewanan çîn
 řîrîn sa sirûr bêhed ne derûn
 maġl bî we lay řikab guġgun
 we sed nazewe řîrîn tedarek
 tezîn da we zîn řikaw muwarek
 bew nîazewe şay cîlwedaran
 bê bak ce wey řoy giroy ewgaran
 rahî bî we lay me'way pîr sefa
 astiş we ca ad xestey pîr cefa
 diġle de ew şon şox cîlweger
 hiç meber cîa ce ewc sefer
 azîzim aman řehmeket ce kon
 wê mizanî diġ zedey tîr ton
 řicam hen ce lay ahûy weşrefar
 ney sefer çun maġ diġ neda azar
 bê sa er feġek sakîn bî ce qîn
 berşî ce sîneş gird hesûdî u kîn
 perê dûbarey wesġim nerdê şend
 řişkey dirext xemim ce bex kend
 sine saf însaf dada we firset
 pey teskîn diġ min kerdit 'ewdet
 ne řay seferda we ca nemanu
 bitawo 'ewdet kero çenî to

– 11 –

lûay newwehar şadî hamferdan
 germî herdey diġ giroy hamderdan
 bê bezmî fezay sara u serherdan
 çêşen ney demda perêman serdan
 sa dey waçdê pêman hana hey merdan
 dexilen ana ce hesret merdan
 ce şûmî çarey henase serdan
 nek çun cefayî wêġ u sergerdan
 yeqînen serxêġ kerden be gerdan
 riştekey meyliş ce des diġ werdan
 koç xeyriş kerd ce laman luaş
 şêwna nezm bezm qedîmî me'waş
 elbet ce naġey diġan bêzaren
 ney serwexteda wey tewre taren

xezale kerden 'ezm ey sefer
 werne dûy derûn giroy ewgaran
 germî heway diġ cergey xembaran
 semûm nefes ciger pîr xaran
 pîr kerd yekser sara u kosaran
 çî wadey heway sefa kerdenen
 key wext teşrif we seyr berdenen

– 12 –

xêġxaney şadîm dîsan serdawe
 ne wadî derûn xêmeş hordawe
 heyat řeftem 'ewdet kerdewe
 diġberim teşrif xeyr awerdewe
 qidûmit we xeyr dos wefadar
 we ser gerdit bo cefayî ewgar
 çun lûay lûa mîr dîdekem
 amawe amay berguzîdekem
 nemabî têşda şořş şar diġ
 nemende bî zewq qedîmî bulbul
 'ewdetit ce seyr şox cemîn cam
 awa kerdewe şar diġ tamam
 taze xêzawe bezmekey bulbul
 çun şad bî we 'etr toy peřey newguġ
 saqî gird esas bezm diġ cemen
 beġam pîaġey pîr meynoş kemen
 wadey mey noşay erbab xemen
 dewrê der ne toy helqey encumen
 badekey safit pey diġ merhemen
 pey pay bimalo ce diġ çî temen

– 13 –

namey (cefayî) bo (şehîd)
 diġ sêraw meyl berî peykeran
 ecizay ten têkel 'iřq diġberan
 mest badey wesġ zumrey azîzan
 ser helqey firqey saġîb temîzan
 meqdemit we xeyr dîr ce řeqîban
 hemîşe der wesġ baġay hebîban
 çenî ceyranan çun lûay we xeyr
 yanî teşrifit berd we sefa u seyr
 min we ca mendim derûn pîr ce xem
 meġrûm boy naf ser delîl řem
 we her daneda we bê [hawserdan]
 miwanam ey ferd wêġ u sergerdan
 ay we bê yaran sergerdane wêman
 meġrûm seyran hamferdane wêman
 teşrif xeyrit çun awerdewe
 wilat diġan awa kerdewe
dîdem suġbet guġlan

pase asan nîn perê bulbulan
 kê we des awerd gul bê nêş xar
 wasil we meqsûd kê bî bê azar
 pewke pêkyan pay dilîw we peykan
 mujgan mehbûb şox weş peyman
 kefaretit bo dos weş reftar
 biwier ce namay cefayî xembar
 çun ta asanet ne sed ca reqîb
 ce meyl yaran bibo bê nesîb
 migîrom daman ce gird seg bedter
 nimazom we lay şehîd dilber

– 14 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
 dilzedey qullab mujey newhalan
 (meftûn) fettan feyroze xalan
 medhoş mobet ebro hîlalan
 muhtelay balay weş newnîhalan
 derûn pîr sewday sahib kemaalan
 toy ciger perdax şîrîn cemaalan
 bê xeber ce hal derûn melalan
 neşneftenî şay nazik xeylan
 ney demda felek çi keyde kalan
 dewlet şadîn çon berd we talan
 çun dia keylen demax bulbul
 ne toy baxçey wesl we 'etr newgul
 rû da we hemda qin awerdewe
 bulbul ce boy gul cia kerdewe
 we 'etriş meşam beganan kerd şad
 renc tamamî bulbul da we bad
 yanê ser delil muşkin xezalan
 dosekey re'is şîrîn xisaalan
 ce min cia kerd we dil da naalan
 ey dûy ciayiş ne sinem baalan
esbab sefer da tertîb
 teşrif berd we xeyr ahûy dilfirîb
 ew bezm u ew zewq ew seyr ew sefa
 ew meyl u ew wesil dos pîr wefa
 me'lûm bî ce lat dit we çem çepgerd
 her sernigûn bo gird we fena berd
 êste cefayî we sed derdewe
 wel wel migelo we ser herdewe
 daim dil we ah serd sextewe
 minało ney terz wey çend ferdewe
 ay we derd hicir dil ewgare wem
 mehrûm balay alay yare wem
 siftey bilesey kurey nare wem
 bê sebir u aram bê qerare wem
 'endelib dûr ce gulzare wem
 şew u ro xerik nale u zare wem

toy ciger we têx dûr yare wem
 daîmen derûn pîr pejare wem
 binî dil pîr gerd zirkam bare wem
 mehcûr boy naf weş tetare wem
 dide we bê din dideş tare wem
 ce gian şîrîn wem bêzare wem
 girodey gerdûn dîn kirdare wem
 pîr azar çerx keç reftare wem
 umêdim êden meftûn mehzûn
 do'ay dûbarey wesil ey zebûn
 bawerî we soz derûn we kamda
 wîrdit bon ew ext gird subh u şamda
 bel er sitarey bextim tulû' kerd
 şu'le da ne rûy derûn pîr derd
 zû 'ewdet kero ahûy dide mes
 zeyl camey wesil ew barom we des
 xelos bam ce eş derd mehcûrî
 ce sextî sizay pêç ray duri

– 15 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
 meftûn waris şor mecnûnî
 meskûn goşey beyt mehzûnî
 nimez derd sext dil hoşit berden
 ya boy baxçey wesil serşarit kerden
 bê xeber ce hal dil bê şifayit
 bê persa ce derd diley cefayit
 mer we mulaqat didey min u to
 şerh hal min wenet me'lûm bo
 bo we didenim xeylê derdînim
 bel ney dem amat bido teskinim

– 16 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
 bulbul 'aşiq 'işwey gul ruxsar
 tezeru şeyday serw balay yar
 zam dil bê hed esr çem carî
 ah seherkeş berd dildarî
 şîrîn seyadan sahib qews u tîr
 çend çun êmeşan kerden we nexçîr
 kes ce damşan xelasiş nîyen
 murx dil bey dan gunaşan çiyen
 'ehd min u to u 'işq u dildarî
 teqdîr ezel kerdeniş carî
 tewbîx u taney ême bê sûden
 goş meder we nes reqîb hesûden

– 17 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
 meskûn goşey diley sed parem

me'lûf derûn we derd ewgarem
nimez xak pay şox şîrînit
rôşin kerden çem pîr ce esrînit
ya surmey palaş ce dîdet bê dûren
cew bone haļay dîdet bê nûren
dîl mest badey wesl leylenî
derûn we sêlaw dîlber keylenî
ya hêmay teşney cur'ey meylenî
keftey kosoran koy duceylenî
kamit tam taļ jar mehcûrî
girten nemenden perêt sebûrî
tefsîl hâlit (meftûn) xemgîn
bikîane beļ dîl bîawo teskîn

– 18 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
kuştey kirîşmey rîşey cigerbîr
(meftûn) xemzey perdey derûndîr
er diron er řas ama ne goşim
çêwê xem cem kerd peşew kerd hoşim
maçan xeyalîit we dîl awerden
yanê hay heway řeftenit kerden
mer tehsil 'ilm 'eşq ewgaran
kesb şer'et şor zamdaran
ne xidmet ustad dîl 'ellamey 'eşq
ne tedsîs 'ilm 'eşqda sermeşq
ne ber pencerey hucrey xewq esas
muzeyen we neqş 'eşq u şor řas
nimegno we des peşew mehzûn
to heway lûat berden ew derûn
ne burc şîrîn hucrey medrese
binîşe pey ders dîl bê weswese
be wîfîq ferman şay muşkîn xezal
we des soz dîl weşkeyf u weşhâl
her terz meyl ton nûr çemanim
sebûrî dîley pîr ce xemanim
te'îlmet kerden 'ilm pîr xeyal
taw ext rûtbey îcazey kemaļ
xeyal betaļ ne xatir ker fek
neqşîş we pencey îqamet ker hek

– 19 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
têx dûrî dos ciger to kerde
hûnaw zaman rîşey dîl berde
ten let let we seyf ebray ew dîlber
pêkyay peykan mujey dîl peyker
(meftûn) me'lûl 'eyn nergis bêz
mehbûs zincîr tuřey muşkrêz

sed hezar Ĥesret pey dîl ewgarîit
ah serd u derd pey zam karîit
ustad te'lîm ser medresey 'eşq
ne tedbîr derd ewgaran pîr meşq
mer newat seyad têx u tîr we des
dexîl ce destîş xelas mebo kes
mekere gozer we me'way ewda
çun dîlan ce laş han ne girewda
mer nedît perê xezalêy muşkîn
çend řezam we taw ce dîde esrîn
kerdim we nîşan dîl perê tîrîş
ser kerd hûn çun seyl ne cay tê'sîrîş
îste çem bê nûr dîl zedey pîr zam
sîway êş u nêş neyawam we kam
necadît cey derd er hen temenna
beļ çun (cefayî) neşî we fena
haļay Ĥusn rûy dîde dîlreşan
we seřhey dîlda sûret nekêşan
çun teb' kîtab 'eşq dîldaran
wêt la der ne bezm perî rûxsaran
werne cew dima ce des sîaset
qet'en xelasîit ta řoy qîamet

– 20 –

namey (cefayî) bo (meftûn)
(meftûn) mehbûb îstîxna yatax
kuştey bêbakîy şad bîlînd demax
xerq mehlekey gerdaw derdan
mehrûm helqey bezm hamferdan
ne helqey meclîs cergey ehl xem
heryek we derdê bêhoş u sersam
dîl we cefawe meram natemam
bînî dîl we gerd derdan pîr keder
mehrûm ce neş'ey nefhey şîfader
ce naka şinoy boy guļ hedîey to
çenî weş ferdan meyl wefa bo
ser da ne serda yaneket awa
new demda we dîl sirûrê yawa
ad demax dîl perdax kerdewe
êd soz yaran hem awerdewe
ad şad we meşam xezalêy muşkîn
bî we menzer pey şox camcemîn
êd tezîn da bezm giroy ewgaran
taze kerdewe şor zamdaran
sewadiş sewdat kerd we îşaret
medlûlîş şîen şadîit we xaret
herçîm bî ne dîl mayey tîcaret
şadî şî perêt nemend beşaret
têşda şikayet çepgerdî gerdûn

çûn heway lût awerd ewderûn
 nezanat felek çerx çependêş
 mekero hergîz xîlaf teb' wêş
 kerde bê îzhar r̄esm wefayî
 çenî diî melûl xestey (cefayî)
 belê kesê werd mey aşnayî
 key kero tasey daway ciayî
 pase ca girten yadit ne derûn
 mer axir nefes bidoş ew bîrûn

– 21 –

xezaîey delal diîlan melal ker
 tar nedam kam (cefayî) bê der
 h̄eyf n̄iyen min wey sextî h̄alewe
 wey kizey derûn pîr melalewe
 wey zam masor maran gestewe
 wey derd karî cê neřestewe
 wey cerg h̄ûnîn pîr ce êşewe
 wey diîley lêwey we dem nêşewe
 wey ke'ret sêl lêl dîdewe
 wey baîay we bar xem xemîdewe
 wey endam wişk meynetanewe
 h̄iç n̄iyem we teng tîr u tanewe
 daîm geřtmen we herdanewe
 bel we herd sext giřt derdanewe
 derdim riřtey hoř pêm werdanewe
 naîey diî miyo wey ferdanewe
 ay 'eşq diîlber peşew kerde wêm
 way piâley jar xeman werde wêm
 ay arezûy wesl we giî berde wêm
 way xerîq gêc beîr derde wêm
 ax dax nuxtey xal şêwe hûr
 h̄esreten perêm ta we nefx sûr
 ay diîay baîay aîay cilweger
 bî we belay diî ta we r̄oy mehşer
 îste to cagîr qelây bêbakî
 bê 'elaqey cey me'way xemnakî
 min ra gum kerdey saray hilakî
 gîrodey azar dewr eflakî
 xusûsen zennit êden (cefayî)
 qelbiş ma'îlen we bê wefayî
 yanê diî we meyl xeyrê mesrûren
 dîdeş we dîdey xeyrê pîr nûren
 bew baîay aîat bew 'eyn mexmûr
 bew gunay guîreng bew cebhey pîr nûr
 bew xal şîrîn bew tuîrey muşkîn
 bew gerden saf bilûrsay nûrîn
 bew taq ebroy cift u peyweste
 bew mujey siham sed diî pê xeste

bew r̄az şîrîn saz weş awaz
 bew naz nazik nazenîn nîaz
 cew sawe badey 'eşq tom werden
 sîway to xeyaî kesêm nekerden
 şert bo nek çun şert kuî çenî bulbul
 bel şert bulbul çenî peřey gul
 henî ta heyat bişo we wefa
 neyl sîway tom nebo temenna

– 22 –

çêşen diî aro sirûrê daro
 pêşaniş şadî weneş miwaro
 bêdaren ne xaw xefet ey serwext
 beîe şay bextim aman ne serwext
 felek we bê keyd dewrê da perêm
 şad bîm we didar diîdarekey wêm
 diî we helawet nuqîl neql yar
 talî mezaqiş yekser kerd firar
 mezey mey meyliş derûnim mes kerd
 bew mestîyewe miwanam çend ferd
 kê n tac şahîş aro bo ne ser
 kê n yawan we kam wesîl weş semer
 zanûy diî azad ne zincîr derd
 ney demda kê bo yaran hamferd
 kê n cefay zatiş yekser lua bo
 diîlber we barey wesîl baîay to
 sîway min ahûy diî ce mobet keyl
 fidat bam sed car saîb wefa u meyl

– 23 –

dexîlen şemal...
 desim damanit dexîlen şemal
 mizanî hîcran şay muşkîn xezal
 mezaq 'eyşim çenî kerden tal
 sef sef supay xem yawan we kemaî
 şikawan leşkir sefa u weşî hal
 şewqim tefreçen şadîm ne zewaî
 keyfim bê kefaf seyranim betaî
 bo we lamewe tefsîl ehwaî
 (cefayî) pîr cewr ciger pîr meîal
 bereş we xidmet şay şîrîn cemaî
 h̄iç meker tamîl weş bişo bal
 wextê we me'way şox sosen xal
 yaway miwînî dos weş xîsaî
 ana ne cergey şîrîn nîgaran
 minimano çun bedir çenî sitaran
 bew ceîay cemîn bê mîsalewe
 bew baîay aîay new nîhalewe
 ebroy peywest çun hilalewe

bew gonay letîf wêney lalewe
 bew neş'ey nîgay 'eyn mestewe
 bew şinoy şewboy zulf destewe
 bew mînay garden pîr ce xalewe
 bew 'işwey şîrîn bew kemañewe
 bew kalay qeşeng sahib behawe
 bew cilwey cemañ bê întîhawe
 minimano penet pêşanî pîr nûr
 pa binîer ew pêş 'aqîlan destûr
 we temkîn tenxway (cefayî) xemîn
 ne wer asaneş bose der zemîn
 mîperso dîsan şemañ çêş bîyen
 pey çî wey tewre aramit nîyen
 waçe ew taña u xeman noş kerde
 ne ser koy hîcran to gîr awerde
 dîm diñ we camey ah serdewe
 derûn we namey pêç derdewe
 riwîsan mektub pîr soz u eser
 mextûm we xatem dañ toy ciger
 er tesdî' nîyen xezaley dilber
 biwanûn perêt namey xem semer
 we mayey heyat cestey xestekem
 dewayî diñey derdan gestekem
 be'd we bañay ser u bê xemit
 we neş'ey şikenc pêç perçemit
 tenxway qehqehy diñweşî u sefam
 şînmen naşad gîrodey cefam
 semûmen perêm şinoy wer kawan
 çun hemîmen aw serd ser awan
 boy çinûr zîad kero zukamim
 sûdê nedarî perê meşamim
 welhasîl weyşûm şûmîm gêc werden
 gulşen şadîm pejmurde kerdem
 bê hed bê demax diñ bêqerarim
 ce zîndegî wêm tamam bêzarim
 mer neş'ey şinoy heway weslî to
 ney serwexteda perêm zahîr bo
 werne zahîren qet'ey necatim
 nemenden ne diñ temay heyatim

– 24 –

ax sefa u seyran giroy melâlan
 ne me'way rengîn bezmekey sañan
 zemzemeş nîyen çun herde caran
 yeqîn serkerdey cergey ewgaran
 (şehîd) mehbûb şay şîrîn cemañ
 nîyen ne helqey bezmda îmsal
 bo we îmdadim nesîm çun caran
 dexîlen dêren dey we lay yaran

midarat nebo ladê ce layê
 binañe çun min diñ pîr belâyê
 çun yaway we xak pak me'way yar
 hamferdekey derd diñ mibo bêdar
 mîperso nesîm nañnit we zar
 waçe çêş bîyen nemenden qerar
 cwaw der we ah sub henasewe
 waçe (cefayî) diñ we tasewe
 îste ha ana we zimnako
 migêlo we kaw hîcran towe
 ga gîrodey taq derd bê dewan
 yekbare şadî u sefaş gişt luan
 til wero çun til we dem derdewe
 nañey diñ bilind wey çend ferdewe
 ax we bê hamferd cefawerde wêm
 we bê dîn dos diñ pîr derde wêm
 ne koy nakamî esef berde wêm
 şew u ro xerik hahserde wêm
 derûn alûdey jeng u gerde wêm
 gîr awerdey zor des çepgerde wêm
 ne 'am 'alem tamam meşhûren
 diñsoziş tonî kem meylît dûren
 sa dey wefay tom henî min pey key
 do'akem we soz derûn peya pey
 hîmmet teleb ker ce meyl dilber
 perê necatî (cefayî) bêder

– 25 –

şahîdim şahim şîrîn tedarek
 rohim fitûhim menziñ mubarek
 ne sayey fênîk kepirgey tazet
 weş şinoy weşterz we bê endazet
 şebîh sayey rohefzay beheşt
 hûrasa têşda newnemam deşt
 binîşe diñşad rañet u weşkeyf
 pey def'î semûm germ heway seyf
 min menziñ hucrey germ pîr esef
 dîdem pey dînit şîyen we telef
 şinoy boy meylît qemîssay yusif
 ba bey perê def' 'ema u teessuf

– 26 –

ahûan pey dîn dîdet hesretmend
 diñan we kemend tuñrey to ne bend
 rewac der we 'ilm dîn diñberî
 'inwan diwan cay cilwegerî
 bê terz u nezîr ne firqey perî
 say garden bilind ce gird gerd berî
 dîsan seng sext serdî meyleket

şîşey şadî diî mobet keyleket
 wîrd wîrd kerd nesîm sa îstîxnayît
 gerdiş berd ew herd bê aşnayît
 cift kerd pey çêş ey bêwefayît
 xafîl kerdey 'ehd çenî (cefayî)t
 goş merhemet meyl leyl asat
 lawnay dîlan 'alem şinasat
 kon ewsa persat ne rewîey wefa
 ehwâl dîley şêx pîr cefa
 rû mida perêm her sat sed sefa
 minoşa derûn min badey şîfa
 minimay penem ne her subh u şam
 gonay gulreng cemînit çun cam
 şîneftim razan şîrîn terz to
 bînîm mes we boy gêsûy muşk to
 ad bî muqewuy quwet cesed
 qût raheî rōhim ce hed red
 êd bî sebeb pey nimay balay diî
 musteẓnîm mikerd ce boy perey gul
 mişanay ce diî tîr tîz naz
 mamam ne derûn soz bê endaz
 îste ne ew meyl ne ew lawnay diî
 nepersay hâlet neminimay gul
 ne ew rāz ne naz ne amay ew gul
 serdawe peřêm derdan gird ce no
 xolase heway serdî meyl leyl
 new gul murad diî ce derdan keyl
 rēzan we toy xak ay bedbexte wēm
 bulbul bê gul nale sexte wēm
 ay diî ce kalay şadî luxte wēm
 pey mezre'ey derd erz sexte wēm
 ay pey belāy dos ferd wexte wēm
 ceste çun suftey xes direxte wēm
 dîdem kê çun min cefay hezar řengit werd
 kê çun min çenî ey gird êşa derd
 çenî 'eşq to gîan we giî siperd
 kê çun min peret tewellay xwêşan
 kê çun min we tîr to cergiş eşan
 kê çun min perêt bî we řisway nas
 kê [miwat ah as hersat mekerd tas]
 to pase bêbak min wey řeng hîlak
 wademan dîwan ferd tenyay tak

– 27 –

ne goşey hucrey xemda diî melûl
 nişte bîm xerik xeyal me'nûl
 miwatim henî ey dîley me'mul
 daxo we boy şadiş bo wisûl
 miradim mehal mizanam hûsûl

kewkebim tulû' kerdebî zuhûl
 dirext bextim bew esiî we tûl
 ewsa bê qeza kendebeş usul
 ce haka hamey şox zulf lûl
 seraser wefa u meyl ew medlûl
 sayeş sayesay huma na ne fewq
 ferq diî efser şahî şar şewq
 çun nefhey camey şay mîsr menziî
 şînoy boy me'naş şîfa da we diî
 çun çihrey dîlber ne say sîmal
 ne toy sîaxet nimana cemaî
 beî medlûliş çun aw heywanî
 ne toy şîrîn neqş xett zulmanî
 xuroşa derûn sêriş werdewe
 dîley murdey xem zînde kerdewe
 belām ax cefa çenî heyatim
 mexlûqen cîa nîyen ce zatim
 werne noşay aw heyat namet
 řeşhey rōhefzay sernûk xamet
 mibî we mayey 'umr xizir tûr
 'eyşim nişatim zîndegîm bey cor
 azîz ne ser kel serberz wefat
 sitarey taîey xestey pîr cefat
 mehz lutf ton tulû' kerdewe
 dirext bextim sêlaw werdewe
 werne min we kam mertebem yawan
 çenî minit bo wefay firawan
 qesem we yad key ta hûsn şewet
 cîlwe nimabo ney dîley lêwet
 gerd bêmeylî nederî ne diî
 neyawoş sizay bed'ehdî muşkul
 fêrmat pey zatim lazimen wefa
 çun mulazemey zat to we cefa
 zat u sîfatim fiday wefay to
 zatit her satê ne sed sefa bo
 kerdebît te'lîq sefa u cefay wêt
 we sefa u cefay (cefayî) perêt
 cefa perê min sefa perê to
 zat pak to ne cefa dûr bo
 do'ay xeyr ce min teleb kerdebî
 zenn ehlîyet we min berdebî
 heq u miwafiq hûsn zenn wêt
 ne her afetê neqsiş bo perêt
 ne dinya u 'uqba nîgat bidaro
 lutf řehmetiş perêt biwaro
 key řicas we zat quds heq yawan

– 28 –

dîdey diî we ser (cefayî) diřrêş
 îmşew giî mida cenî êş u nêş

dîsan Ĥesadet çerx çependêş
 kew çêşiş we diî awerden perêş
 belê şineftim şox wefakêş
 derdiş gişt we gîan şêx cefakêş
 dîdekey mestiş diî xeste bî pêş
 xuda nekerde pêşda aman êş
 ne tûr koy tûr nûr cemaîit
 sozan koy diîley derûn melâîit
 toy derûn awan derdim [wes awan]
 we bazûy azar xos diî bisawan
 axir çun cîlwey şîfabexş wêt
 weneş dan mibo şîfa bo perêt
 dîdem dîdeket penêş surme kêş
 bel dîdey minîş xelâs bo ce êş

– 29 –

arezûy azîz wenem zor awerd
 ce lay wêm pey wesîl Ĥîlesazîm kerd
 ne ser řaguzer ew cay şew u řom
 sazan bel bidîo we nalêy bêşom
 guzer kero şox şîrîn cemaîim
 carcarê beyo biperso Ĥalîm
 derûnim badey mesrûrî wero
 diî ce dîay rûş lezet bero
 mezana bextim musa'îd nîyen
 bedî îqbalîm ce Ĥed berşîyen
 sitarem taleş burciş gum kerden
 felek nakamîm we ser awerden
 min ey xeyalem we derûn berden
 diîlberim meşreb bê bakî werden
 nesîm xeyâl ew cemîn çun guî
 pey guzer kerdey řay yagey bulbul
 halay wêş mizan ne dem xunçey diî
 ew diîlber meram min nekerd Ĥasîl
 ney ferhad nîhad řenc we bade wêm
 qeys asa daîm diî naşade wêm
 nakam řeng nakam namurade wêm
 cefayî bêkes bê îmdade wêm

– 30 –

saqî feqr min çenî xînay to
 key řeway Ĥeqen gîanim fîday to
 mec nebî ce beyn 'ehd u peymanê
 perê 'aşîqan firên pey mane
 ce lutf toze belâm pey mane
 sa ba bê ne beyn ce new peymanê
 çun fenay Ĥeyat nebî ne peymanê
 perî peyker pak pey u peymanê
 peymanê pêman bider peymanê

cîlwey cemînit penem binimane
 arezûy eşyar wenem bisane

– 31 –

ya zat danay huweyda u penhan
 řehmet u řezeb to întîhan
 emnîyet ce êd mayey 'ezaben
 me'yûsî ce êd mayey 'îqaben
 diî ne toy zîndan tarîk 'îsyân
 meĤbûsen we des nefş pîr tuşyan
 gerden řeca u xewfiş ze'îfen
 şew u řo ne fikr ey dinyay cîfen
 'umrim we axir yawa u Ĥîç Ĥasîl
 nekerdim îste mendenim matiî
 bo we Ĥusn feziîl we bê muqabîl
 řehmê ker we Ĥalî feqîr ma'îl
 badey Ĥub wêt perêm ker naziî
 bel ce des diîim nefş serkêş xafîl
 necatim bido diîim bo ma'îl
 we zîkr yadit çêş nebo za'îl
 řeca u xeuf diî quwe bisano

 fikr dinyay dîn nemano
 sîway zîkir zat to Ĥîç nezano
 bel axir nefes çun dêw le'in
 ney selb îman ana ne kemîn
 diîley we badey lutf to sermes
 we bazûy tewĤîd pak fîryad řes
 binçîney Ĥîleş bido we hemda
 řay mekir u keydiş nebo new demda
 ne şer fitneş xelâs bam meĤcûr
 îman selamet yawun we Ĥuzûr

– 32 –

řuba'î

şor 'aşîqan dîsan dem dawe
 ney demda 'uqdey xunçe dem dawe
 guî huweyda bî 'etriş peyda bî
 diî bulbul asa perêş şeyda bî

– 33 –

sîrwan ser'î sewday nîgaran
 dêwaney derdîn dîde xembaran
 lêwey derûn lêl wêl nazaran
 şarezay şaray 'eşq diîldaran
 guzergay giroy ahû řeftaran
 şeyday xemgusar kirîşme daran
 ahûy ser delîl sipî tetaran
 ha kerden heway seyr kosaran

rasen şor ‘eşq yar cîlwedar
ce destit werdan riştey îxtîyar
bełam ce teqdîr barîy keremdar
bît we quzergay şoxan azar
ricam hen ce lat ladê tamîl ker
ta guzer kero xelakey dilber
nazik endamiş çun ce hed reden
me'lumen ce lat tesdî'îş beden

– 34 –

kên we sed hezar temteraqewe
çun hōran we ser şa buraqewe
bew celay cemîn berq u baqewe
bew ebroy peywest cift u taqewe
bew bazûy şîrîn sîmîn saqewe
bew kalay qeşeng qebay taqewe
sîway ser delîl wey tifaqewe
kên şuhretîş bo we afaqewe
(cefayî) we koy îştîaqewe
çun dîa dilber wey sîyaqewe
hîç nîyen we teng dûy ‘uşşaqewe
çun ferhad we rûy taq waqewe
wey kam pîr jar bê mezaqewe
ser nîa we koy elfiraqewe

– 35 –

ṛuba'î

amawe dîsan ce ew kos dil
ney demda dem da destey xunçe u guḷ
maweran ew yad (cefayî) xembar
em kuḷm u ew fem dos wefadar

– 36 –

herkes mezey derd ‘eşqîş çeşte bo
dîdey dil we hûn ciger reşte bo
çenî mitowo cefay hebîban
şikayet kero ce lay reqîban
ye bestey buhtan wêşen ne dîlda
dek reqîb dilît den we ser çîlda
wasîl bî we qe'ir nalekey ceḥîm
nedîyenit kelam hezret hekîm
fermawan... ..
xasit kerd reqîb paset çenîm
te'sîr do'ay giroy melâlan
kizey henasey sub ce heq laḷan
mayey zîndegît bero we talan
perê necatî cergey bedhālan

– 37 –

azît tîfl dil îmşew bê xawen
zarîşen esrîn dîdeş we tawen

her sat we des terz cêm behane con
muntezîr pey şîr şîrîn meyl ton
er ne qubbey saf sîney wesl to
noşa şîr meyl şîrîn bê şo
sa mer ew tîfle ewsa sakîn bo
şad bo we tamam raḥetî gîro
ne bêşkey bawêş weş numay rengîn
ne ser doşkey zanûy pîr tezîn
muzeîyen riştey reḥmet tay desraz
we laye layey awaz çun saz
bilawane tîfl dîley min dilber
bider penêş şîr meyl gîanperwer

– 38 –

ne ser seḥ berz kepr xem ‘emûd
bîsatim hezret pey wesl meqsûd
ser ne ser balîn ‘eciz u melalet
ten ne toy libos renc u kesalet
petîyey sîa reng tan u po xefet
kêşam be serda long qeys sîfet
dîdem şî ne xaw çenî dîday bext
xawê nimûney mewtim bî new wext
bextim ce naka horda bal çem
nimez dîar da ser delîl rem
pey bêdarî dil min ne xaw xem
ama xezaley pîr wefa u kerem
pencey mobet da ne betîey xefet
lada bêdar kerd dîley xem sîfet
goş dil şineft seday... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
bełam ax reqîb nimaza tamam
binoşim badey wesl cebîn cam

– 39 –

ceyraney yaney dîley pîr beynet
am[u]şo kerdên pêşda yend meynet
text zemîniş horkînya sercem
dîwariş rûkeş kerdên gerd xem
seqfîş alûdey dûy ahen perêt
bo tezîniş der wêney yaney wêt
awiş mey meylit xakiş durdî dey
binawe yanem bew dîdî bew mey
amêziş ce mîsk gêsûy sîareng
beḷ mu'etter bo yaney dil qeşeng

– 40 –

deştê ke dilber pêşda kero geşt
çeşen tefawit ew deşte u beheş

– 41 –

dîlkês cergey sed paran
dîlsoz xemxwar xatir pîr xaran
seyad pîr zor sahbîb sehm u sam
kuşindey dilan çun ahûy xeram
beled ne girdîn kosaran 'eşq
şareza azar xembaran 'eşq
şineftim ce rûy îltifatewe
bew lefz şîrîn weş edatewe
persabêt ehwaî diî we xem zelil
kew çun bo ce 'eşq ahûy serdelîl
xestekey xeman we derd perwerde
zûxaw zaman ne diî serkerde
nimez çêş waço hâlîş çênî bo
er her tewrê bo mexfî ce to
tefsîl ehwaî dexîlen serxêlî
da perse sîrwan lêwey derûn lêl
bidîe we lêlîş we naley zariş
ladê ce layê nîyen qerariş
ane 'eks min weneş dan yeqîn
cenî persanit (cefayî) çenîn

– 42 –

xeylê bî mayey derûn wêran bîm
xaîlî ce esbab sefa u heyran bîm
kepr xem esas wicûdim betaî
ce badey xember weslî mehcemaî
dîley menzilgey bezm şadî u şewq
çol bî ne sercem ew bezm u ew zewq
naga fereh kerddiî
daxîl bî şadan bew qedîm menzilî
çun teşrif awerd ahûy serdelîl
we 'ezm dîden ey we derd zelil
awa kerdewe yaney wêrane
taze honawe riştey peymane
ecizay wicûdim mezey weslîş çeşt
dîdem we surmey gerd balaş reşt
nezm bezm zewq derûnda tezîn
fiday wefat bam xezaley muşkin

– 43 –

ne wextê ecizay endamim tamam
têkelî bî çenî alam eyam
bê kes bê tebîl kefte bîm rencûr
derdim ce deway şafi bî mehcûr
ce naw we 'ezm şifay ey 'elîl
pey 'eyadetim ama serdelîl
we sed meylewe xezaley newres
nişt ne serînim bî we firyad res

ferma pêw hoêz ce derd ber azad
demaxit we boy tay tuşram ker şad
cestem taze berg 'afiyet poşa
diî sikencebîn şîfayî noşa
çun ce badey weslî diî ber sêrim werd
endamim tamam azad bî ce derd
fiday wefat bam şox şîrîn meyl
tazet kerdewe dîn meyl leyl

– 44 –

hamderdan sexîl...
hamderdan hanam ew têwen dexîl
derd bê deway çend kes pey 'elîl
serdan ne derûn (cefayî) zelil
ce şûmî çarey xestey diî kelîl
çiman rencûren ahûy serdelîl
ew dilber gerden bilûr pîr nûr
letîf endamiş xeclet der we hûr
ce senay firqey fusehay meşhûr
nezhet cennet cewaniş mehcûr
ha îste ewwelî seday sûr derd
gulşen beheşt husniş peşew kerd
cewr rencûrî letîfiş berden
nûrîn bilûriş pîr keder kerden
sa sirafil sa dexîlen saqî
her tonî tebîb derdan we taqî
ba bê boy nefhey sanîyey rehmet
perês nemano hîç renc u zehmet
endamim tamam wişk bay cefa
biçeşo pey ney mezey mey şîfa
beîl xestey xemîn (cefayî) zebûn
xelas bo ce des day ser enderûn

– 45 –

namey (cefayî) bo (şehîd)
zedey çûp cewr dewran gerdûn
mesayîb nesîb xem ce hed bîrûn
cefakês êş 'eşq (şem) ruxsar
elem werdey zexm sehm sehmdar
ce me'way dilber wêl u derbeder
şêr gerdin keç pey qeza u qedêr
ne ray 'eşqda risway 'am u nas
sewda bê saman şehîd we ras
danayî tenyay bî hemtay celîl
kafiyen pey sîdq 'erzey ey 'elîl
gîan tom ce gîan wêw muqeddemen
her çêw biwaçûn ce dosît kemen
ce azarit derd wêw ce wîr şiyen
hesretim perêt samaniş nîyen

mewtim cey heyat weşteren ce la
wey tewre hamderd biyen muhtela
ce na'em nifûr ro wehşî mexmûr
ce zarîm bêzar şew ehl me'mûr
refîqan perêt girdîn xatir rêş
dostan ce dûrît yekser hesretkêş
xusûsen mehbûb şox şêwe şem
nek wêney ahûy serdelîl rem
(cefayî) çenî firqey dilberan
her yek we terzê xem perêt weran
ad maço ay pey mecûnûn rextekem
sed hesret perê ferhad bextekem
êd maço perê ciger goşem dad
pey ferzendekey ferzanem feryad
ah sîney min çenî gird nefes
ber meyo perêt şehîd bêkes
çemerî hîcran çetir ferqmen
deray bê pey xem me'way xerqmen
daîm wîrdmen dû ferdekey to
dû ferd medlûl bê gerdekey to
hana hey ecel ye kar kerden
herçî hen gonay minit we gerden
er ney ey serwest xeman erzanî
nîm erway sersext ce min bisanî

– 46 –

hezaley hezar seyad peşewker
serdelîl dil 'aqîl firîbder
xeta'î xatir ce xeta xalî
çiray çiroy sewz naz u delalî
ahûy perwerdey herdey dilberî
xunçey dil ce boy bêmeylî berî
tetar saray xûy wefa menzîl
naf pîr şîfa deway bînî dil
ceyraney heyran 'eyneynit 'alem
çêşen miwînûn sitarey ta'em
ne toy ewe meylekey towe
tulû'îş serdan dîsan ce nowe
nuriş munteşîr bî we derûnda
şîfa da we dil xestey zebûnda
xem pergende bî zametan sarêş
derd dil deway şafi yawa pêş
peyk şîrîn pey beyn min u to
meħrem emîn xidmet şew u ro
peyman pak meyl wefa co
yawna penem dek dil azad bo
ewwel we goşey 'eynit îşaret
kerdebêt yanê dabêt beşaret
min çenî derdan ce destit hasîl

diî xerik nebam seyad qatîl
er weslen er fesîl er fereh er derd
meyl u bêmeylî şay gerden bêgerd
her kam bo ce ton çêşen meca'em
er her sat sed derd kerî hewa'em
duwen îmayê ferma bêt we meyl
ew lay telazum beyn meyl u leyl
belê rewvey min pîr ce qusûren
werne bêmeylî ce leylê dûren
bew lefz şîrîn şeker rîzeket
bew dû dîdey mest nergis bêzeket
fermabêt qesem kerdebêt îzhar
(cefayî) xestey siftey dil ewgar
'ehdekey qedîm beste ce mabeyn
ebedî ebed neberoş ce zeyn
çenî soz dil ew ten xemîde
her wefam mibo pey ew xemdîde
azîz fidat bam pey wefa u meylit
pey dilêy bêgerd ce mobet keylit
bew balay alay serwan xem kerde
bew tûrêy we pay dîlda pêç werde
ew şerte çenî soz dil derûn
mişo çenî roh bişo ew birûn

– 47 –

riştey 'eşq dil sewdayî xeste
we gêsûy sîay dilber peyweste
dest meylîş da new zulf deste
lerzanewe tay ew riştey beste
yanî ye îmay amaten dey bey
binoşe badey weslîm peyapey
bew mujdey dil şad liwam ew huzur
dîm nîştên dilber pêşanî pîr nûr
qîam da we qed serwan pey xiciî
la da tay nîqab ew bedr kamiî
rehmê kerd penem qedeħ na ne dest
dewrê da noşam meyl dil ce xem rest

– 48 –

yend ha ne serda arezûy xedeng
nezdîken luay toy elhed teng
fidat bam sa dey hezaley dilber
hewa der perêm tîr pîr eser
çenî te'sîrê we fena ber
bel bew zamewe bişûn we meħser

– 49 –

xeyle bî xeyle bî dil ce xem keyl bî
ne tasey xedeng mujgan leyl bî

liwam ew huzûr nîgay ser delîl
 xedeng erzan kerd pey dilêy 'elîl
 fiday nîgat bam xezaley muşkîn
 te'sîr tîrit da we dil teskîn

– 50 –

şoxê dilberê ce saye silê
 ne toy guşen hûsnîş newgulê
 ce boy xûy kulmiş 'etriş hasîlê
 şîfay êş dil her derd muşkulê
 kerem kerd we des mobet kamîlê
 tewfîq pîr soz şoriş bulbulê
 ferma [pêş bîriş] pey xeste dilê
 pey deway dilê derûn pîr çilê
 awerdiş perêm nekerd tamîlê
 wasîl bo we kam şîrîn wasîlê
 bêdar kerd demax we xem xafîlê
 peyda bî pey dil 'eceb xulxulê
 (cefayî) fiday wefay aqîlê
 şahê şahidê xem bê batîlê

– 51 –

xuncey muradim.....
 xende kerdewe xunçey muradim
 çun bulbul bew gul xeylê dilşadim
 'etriş berd zukam bêhed u dadim
 şîfa da we êş derd fesadim
 zanûy dil ne bend xefet azadim
 şewna xerman xeman binyadim
 kotayî awerd dad u firadim
 dest sirûrî derûn guşadim
 'ewdet kerdewe 'umr ber badim
 meyl dilberen yeqîn îmdadim
 bo we masîway şîyen ce yadim
 wext rextişmen bext newzadim
 pewke ey ferde bîyen ewradim
 dexîlen dilber balay şimşadim
 henî ta merden neker naşadim

– 52 –

mer cîlwey cemaî azîz nedan lêt
 nergis çun salan pase aman pêt
 nedîyenit dîdey şay şîrînnîgar
 pewke şefafet şîyen we pêwar
 hewr merhemet şay cîlwedaran
 sêlaw pîr sûd perêt newaran
 cew bone peşêw pejmûrdey zewqî
 wişk u teşnegî u bê quwe u şewqî
 (cefayî) to çun guroy melalan

şadîtan tamam şîyen we talan
 bêmeylî hebîb şox dilfîrî
 nebo we nesîb kes siway reqîb

– 53 –

saqî mînay cam dil we sîa jeng
 cefa alûden bêsozen seng
 dexîlen rehîmê meyê yaqût teng
 ne toy pîaley pîr sefa u qeşeng
 kerem ker weş weş binoşû bê neng
 mexsel der we cam dilêy we xem teng
 soz bêendaz derûn peyda bo
 te'sîr naley dil huweyda bo
 bişûn we serîn (şehîd) bêkes
 helay mendenîş kemê nîm nefes
 ne sîney pîr soz ce lay meynetgaz
 wey çend ferdewe horderûn awaz
 hamferd rîşey rohim tan u po
 bend tay rîşey rîşey roh to
 goş der we yasîn şîfay meyl awer
 emcar zat pak dilber we yad ker
 nefî masîway ew we lefz (la)
 îsbat mehbûb we herf (ela)
 we terîq sîdq we soz ciger
 we lefz şîrîn wêteda bawer
 ce dimay eday şehadet wey terz
 cîlwey nûr zat ce dil mibo berz
 îman 'eşqî ew dem kamîlên
 xelasît ce des reqîb xasîlen
 serwext cexir yekcarî lûat
 (.....) mibo we me'wat

– 54 –

derwêş şem' şewq şadî hamferdan
 kuşyanewe şî sefay hamderdan
 xem cem cergman matem
 neyçî çîn çînen gerd dil we xem
 mutrîb bê tereb bêzewqen yaran
 xusûs (cefayî) 'eşq nîgaran
 def u nexmey ney saz şîrîn nezm
 bawer wey meydan perê 'ezm bezm
 kizey her terzê te'sîrê kero
 her nefes sozê we derûn dero
 kûrey rehîm meyl saqî coş aro
 badey bezmxêz we meclîs baro
 saqî bew sehbay saf weş eser
 ne helqey meclîs yaran dewre der
 peyapey cew mey birêz we dîlda
 xusûs we toy sewda kamîlda

çun xeylên derdîn xefet ne cergen
gîrodey êşen nizîk we mergen
beî derûniş mest badey saqî bo
daîm mezey mey ne diî baqî bo
binîşo bew diî ce mey mestewe
bew derûn saf ce xem restewe
cîlwey diîberîş ne diî bimano
çenî meyxwaran ey ferde wano
fidat bam saqî diî ce xem azad
te'sîr badet (cefayî) kerd şad

– 55 –

hay hedîey rêhan çenî guldeste
we riştey mehkem mehebbet beste
ha têşda şebîh lêw u zulf u xal
kîastim ew xidmet şay muşkîn xezal
pey sîdq rēxbet daway muşterî
ne bazaî husn cîlwey diîberî
kîlāfe kafîn perê xirîdar
şert êden teqşir nebo pey diîdar

– 56 –

ser helqey fîrqey me'şuqan yekser
tecdîd kerdey şer' (şahîd) enwer
ersed we xîlaf şer'î mencûbim
we 'ehl xeta u teqşir mehsûbim
layeq bey dozex bêmeylî yarim
nasîza pey weslî (daruleqrarim)
belam perê min kê cay umêden
sîway to wisûl buzurgî êden
îhsan kerem çenî bed reftar
kero ne her pey pakan keremdar
... ..
çun sahbîb lewh mehur îşbatî
sabiten têşda 'ilm diîdarî
yekser çî bîyen hen mibo carî
nîqab ne cemaî merhemet laber
pey huzûr wêt îmay amam ker
camê ce mey weslî bider wey heyran
mexsel dero gerd derdan hîaran
henî ser ta pam er bo bo we hûn
we tîr belay gerdûnekey dîn
şert bo şert u 'ehd lay xem nesîban
perê dax diî zumrey rēqîban
'eşq şewey to neşo ew bîrûn
ta axir nefes ne to toy derûn

– 57 –

hay felek dîsan çerxê werdewe
ten we toy yaney meynet berdewe

bad muxalîf bext awerdewe
keştî diî ne behr xem gum kerdewe
pey çêş çendê bî çenî nîgar bîm
derûn şad azad diî bê azar bîm
subhîm hamsuhbet sebûhî diîber
şam meşam we boy muşkîn mu'etter
bê xeber ce feslî feslî ceyran bîm
ce teskîn qîn felek heyran bîm
nezanam kariş gird hîlesazîn
hâlâtîş sercem fikr bedwazîn
keyf weslîm keyd felek berd ce zeyn
ce naka fîraq ebed wist ew beyn
sa felek henî çenît çêş waçûn
do'ay min daîm kerot sernigûn

– 58 –

nesîm mûnîs gêsûy nîgaran
mehrem emîn asaney yaran
bo bidîe ehwaî ceste u dîde u diî
derûn dûrî dos çêş kerd hasîl
ceste mubtelay derd bê dewan
ne dest hîkmet luqmanî lûan
seyl çem naley sext dîley wêl
'eyanen ce dîn nehr derûn lêl
dûy derûn çun tem yawan we kawan
şo we xidmet şay wefa fîrawan
çun yaway we cay bezm newhaîan
seyrangey pîr boy nafey xezalan
binale we yad ey bedbextewe
zellîlen we des hâl sextewe
hamferdekey sahbîb 'eqil u fam
hamderd u diîsoz pîr şert u wefam
diî (şehîd) 'eşq mehbûb şîrîn
mehrem herîm xezaley muşkîn
zû mibo bêdar bişo we temkîn
tefsil ehwaî (cefayî) xemgîn
daîm el ewqat muzey çem nimîn
beyan ker ce las we des soz u şîn
ew wefaş çenîm baqî mande bo
mîyo we huzûr diîber çenî to
weş şînoy xîret wefaş mixêzo
esrînan we taw ne çem mirêzo
çun çenî hamferd yaway we huzûr
asaney diîber şay dîde mexmûr
çun cîlwey xurşîd toy tar seher
ne toy derîçey qesr munewwer
ser maro ne der minimano cemîn
mîperso ehwaî xestey diîtemîn
dexîl biwaçdê hâlîş çî tewren

wicûdiş ne bîr dûrî to xewren
îradey amay me'way to daro
bełam paş quwey reftar nimaro
se'at mîqat diî leyl u nehar
deqîqey fîraq mikero şumar
pey wesl ahûy tuŕrey muşikbar
ziwanîş çend ferd kerden we ezkar
ay perê merhem meyl şifader
pey gerd paļay dide roşen ker
pey boy muşkbêz zulf şîrînŕeng
dafi' pey zukam bînî pîr ce reŕeng
way pey pîaleŕ sefabexş diî
dewayê derûn pîr ne pêç u çîl
nesîm ew merhem ew gerd u ew bo
bawere perêm gîanim fîday to
beļ we bê elem be weslîş şad bam
diî ne bend xem dûrî azad bam

– 59 –

nesîm bêkesim...
bo we îmdadim nesîm bêkesim
sîway to nîyen kes firyad reşim
diîsozê cun to nimegno desim
bo bidîe cestey suftey qeqnesim
ya serdî gahê germî nefesim
qesr diîweşî we xem heresim
naļey diļey zar wêney ceresim
hebs hîcran çun teyr qeqnesim
peŕey ciger pîr ce xar u xesim
bişo we xîdmet ahûy çawmesim
xezaley diļan dos newresim
misiparût we 'eşq ahû peresim
we sewday diļey ce wê weresim
nesîm çun we qesd min wîerdenî
perê kesasîm heşret werdenî
te'sîriş kerden azarim ce to
heway balet boy derdanim mido
ce dûr diarday dos diļşinas
maço nasîmen minaļo kesas
sa er serhelqeymuşkîn xezaļan
mende bo ce laş meylekey saļan
nepoşa bo berg xûy bê wefayî
miperso wenet haļ (cefayî)
er we ca awerd reşm awerde
persa waçe hey we naz perwerde
kesê ewsa mest wesl diļber bo
sêraw sêlaw gîanperwer bo
diî kaļay aļay şadiş ne ber bo
derûn mesrû riş ce hed ewder bo

menzerîş cemaļ perê peyker bo
zîay dû dîdeş her bew nezer bo
mişîo ce dûrît çun bo cêş kero
şew u ro cenî kê we ser bero
îste (cefayî) derûn ce xem keyl
wîrdîş her êden çî nehar çî leyl
ay we heway sext serd zimistan
hîcran cemaļ şay dîde mestan
ceste muhtelay hezar derde wêm
dewlet şadî telef berde wêm
zanûy diî ne heŕ beļa xerqe wêm
we berq fîraq ta ferq ferqe wêm
bewr firawan cewrekey gerdûn
gîrtan seraser wuļat derûn
wişken pêş dirext bağ diļweşî
kişt sefay deşt diî we fenaşî
tem xem poşan yekser koy ciger
mehalen xeyal wîsal diļber
er neş'ey heway newwehar meyl
leyl huweyda bî pey qeys duceyl
bewr derûn berd ew fezay 'edem
koy ciger xalî bî ce tem xem
bağ diļweşîm tamam hordawe
sewzey saray diî taze serdawe
zanûy diî ne heŕ beļa azad bî
we dîn dîdey diļber diļşad bî
'umr dúbarem ew dem mektûben
'eyş zîndegîm ewsa mehsûben

– 60 –

namey (cefayî) bo (şehîd)
şîşey diî ce mey 'eşq şahîd keyl
yarekey yaran pey yarît muştay
dos ba wisûl ce beyn 'uşşaq
cewrân dewrân gerdûnekey dîn
tefreqey fîrquey yaran mehzûn
hasil kerd gird bezm berd ew say 'edem
her yek muhtela kerd we sed sitem
to ew pêç sext ray saray dûrî
dirext diļey to we berq fesîl
pare parey min mehrûm kerd ce wesîl
noşa we min zehr fîraq ebed
poşa we baļay to beļay bêhed
min wist ew telîsm ser we fena der
men'en xelasîm ta.....
ro werda ew toy ray hat u nehat
mehalen perêt ric'et u necat
şew u ro ce taw eş ey derde
wîrd zuwanîm bîyen wey ferde

ay ce mekir u keyd çerx ser nigûn
tefreqey yaran çon berd ew derûn

– 61 –

yaney diî we ‘eşq ħebîban awa
dîwan sultan meweddet mawa
şineftim kewkeb bextit tulû' kerd
zulmat terîq fîraqit la berd
ney demda weşkeyf ray lway rōşen
wasîl bît we toy muzeyen gulşen
yanî we boy guî meĥbûb dîlber
toy meşamit kerd tamam mu'etter
daxo ne xidmet ahûy (xetaî)
neberdenit nam şêx (cefayî)
nam namim we taî talî perwerden
we lefz şîrîn ewda newîyerden
ya wadey noşa u bexşay piâle
hiç kerdtan yad min to u xezale
ne ne ad ce bext bedim be'iden
duîr ne kam diî ew berguzîden

– 62 –

namey (cefayî) bo (şehîd)
diî we berg derd seraser melfûf
derûn pîr ne pêç we meynet melfûf
îmşew (cefayî) xestey diî melhûf
daîm we elem we cefa mewsuf
şerh ħalî toş ce la bî mekşûf
ziad kerd azar bê deway mexûf
xurşîd nehar şadîm kerd kusûf
bedr şew u şewq diî şî we xusûs
çun dîm bîleşey nar cestey to
pêç dûy sîay derûnit bê şo
goya ew meĥbûb we naz perwerde
ew cestey nazik pak çun werde
xuda nexwase êş peşewiş kerden
azariş nariş ce endam berden
dek felek daîm her sernigûn bay
neyawî we kam her bê sikûn bay
pey çêş ney demda ey keyde kerdî
zar derd we diî ‘aşıqan werdî
... ..
... ..
... ..
mişîa hor biday weşbang u seîa
ewlay ‘aşıqan derûn pîr belâ
cestey gîan u diî wêt u ewgaran
bikerdan we fîday şay cîlwedaran
şew u rō şîfay ew şîrîn neseq
metlûben ce luft xellaq mutleq

beî (şehîd) ‘eşq ew perî peyker
dîliş rēha bo ney bend xeter

– 63 –

aramgey qelb qullabzedey dewr
meyleket merhem cerh sehm cewr
sikey neqd ‘eşq dîley pîr tasem
neskîn sîney saĥîb weswasem
tîryaqekey diî mar gestey dûrim
xeyal xalît mayey sebûrim
deway ‘emay ‘eyn hasîl ce heyran
necat der diî ce... ..
min nekerdim fikr taney bed rêqîb
kerdim ‘ezm diî ahûy dîlîfirîb
ce lew mey la’im nekerdim endêş
amam pey dîar yar mobetkeş
tu xuda sa yad ker peymaney werîn
binimane penem ew çîhrey nûrîn
nek naka bê to ser we fena şo
dîdem pey dînit dîdar axir bo

– 64 –

derûn ce lezzet wesî dîlber dûr
kam diî ce tam ħelawet mehçûr
werdey mewwedet gewrey şazadan
gîrawerdey dam şîrîn seyadan
şitemdîdey ‘eşq serdar xasan
zedey şest dest şay dîlşinasan
menfî kerdey kîn çerx bê însaf
ce emlak meyl melekzadey caf
meĥrûm ce meqam muşahedey yar
me'ynûs guftar ħelawet asar
diî guzergey geşt zewar ħesret
ten cîsir me'ber ehşam meynet
meşkun kûçey şar mesa'ib
tîcar bazaîr belây eca'ib
îste berq şems pêşanî şîrîn
tûr mehçîhrey şox nazenîn
mest bêsamam ‘eyn mexmûriş
sifidî garden nûrîn bilûriş
ad ce ahûan sercem bac sende
êd ce sifidî ‘ac xerac sende
ne wêney ewsan dîdey to dîyen
cîlwey dîlberîş ce ħed berşîyen
mer sat we terze cîlwe minimano
gîan u diî ce gird ‘aşıqan sano
çend kes gîrodey êşaretêwen
çend hezar bendey ‘îbaretêwen
çend wêney xusrew u werdey mobeten

dax we giĭ berdey ŝirĭn ŝerbeten
 çend kemer bestey xidmet çun (behram)
 girten asaney ŝox (gulendam)
 ŝu'ley cılwey naz ŝehzade esas
 ŝirĭnĭ 'iŝwey nasan ŝinas
 gahê ten ne toy elbisey xezeb
 ne ser qehr qetl 'aŝiqan 'eceb
 gahê neser text îstîxna niŝte
 cellad mujgan hezaran kuŝte
 gahê bêmeylîŝ kero îŝaret
 pey sefay dîlan cerîme u xâret
 ga xelâat meyl kero hewâlê
 bermiso ce wîr cefay sed saĭe
 ga ne helqey bezm cergey ehl dîl
 meyl saqî qesr weŝ sefa u menzîl
 berxêzo we naz we sed meylewe
 des we pîaĭey ce mey keylewe
 we meyxwaranda mey dewre dero
 te'sîr badeŝ girdĭn mes kero
 sîway to mehîzûn we derd perwerde
 (elwend) xem bêx sefay dîl berde
 perê mehrûmît ce bezm yaran
 xem xefet hesret ŝay dîl ewgaran
 kew hâlît ne hîcr ŝay ŝirĭn cemaĭ
 con bo ey demda wêl u dîl meĭâl

– 65 –

ne xaney xemda xefte bî bextim
 xalî ce xeyâl xem nebû wextim
 'am 'alem bî 'elîlî sextim
 dûr bî pey weslîm ce sebrim cextim
 ce nakaw cext hatîf hewa
 pey bêdarî bext min horda newa
 ha îste serwext cift lwaten
 wadey dîar da u dîay dwaten
 biwîne cebin melezkadey caf
 bê terz u nezîr ne qaf ta we qaf
 bidîe tebessum xendey gulbêziŝ
 tekellum we leb helawet rêziŝ
 binoŝe cur'ey mey mobet amêz
 des diruskerdey saqî bezmxêz
 tebessum sebab zîndegî ebed
 tekellum ba'îs rahetî bê hed
 noŝay mey mayey mestî bê saman
 mexsel der gird derd bê aman

– 66 –

hay ŝoley xurŝîd rûy ŝay ŝazadan
 wîst ew saray sehwa dana çun nadan

çon peŝew neban we ŝewey ŝirĭn
 (ferhad)an 'iŝq (bîstûn) niŝĭn

– 67 –

hamseran derdê...
 hamseran serdan ne dîlda derdê
 çi derdê derde 'eceb pîr gerdê
 negirten dîl hîç henase serdê
 pencey pay ŝadîm ŝikisten berdê
 çi berd berd 'eŝq say gerdenzerdê
 mubtelam we tîr we naz perwerdê
 çi tîrê xemzey cemîn çun werdê
 ceyhûn derûn penes mewc werdê
 hezaranê peyŝ erwaĭ siperdê
 çend bew neŝewe herda u herd kerdê
 yek çun min zaman we toy xak berdê

– 68 –

neŝ'ey ŝinoy boy newgul çîhrey leyl
 rasen toy demax dîlim kerden keyl
 mustexnî ce boy bê beqay gulim
 belam min çun dîl ŝeyday bulbulim
 kul menzeren pey dos kamîlim
 pewke we boy gul ma'îlen dîlim

– 69 –

'eks kaĭay aĭ aĭay dîlberen
 rûy sema u zemîn pase eĥmeren
 xalî xatiran xaman bê ŝor
 nisbetîŝ midan we lay 'eks xor
 ne bel cılwey ŝems sitarey qemer
 hasîlen ce 'eks cemaĭ dîlber

– 70 –

saqî çun demên dûr ce badetim
 zedey cefay dehr pîr hesadetim
 cam dîl we gerd hîcrit mestûren
 muĥtac we seyqel badey pîr nûren
 kerem ker penem pîaĭey pîr mey
 bel mexsel dîley pîr ce mey

– 71 –

pîaĭey xaĭdar pîr sezay enwer
 nimûney gerden pîr xal dîlber
 pîr bo ce sehbay sof weŝ eser
 dexîlen saqî penem kerem ker
 bel ney wexteda dîley pîr xeter
 azad bo ladê ce yekser keder

– 72 –

namey (şehîd)
 pîaley pîr xalî pîr sefay zûlâl
 şebîh alay xalî şîrîn xalî
 sa hořêz ce xaw bê saman derd
 ha bigre ce des hamderd hamferd
 binoş noşt bo mest ta bedmestî
 bikêşot ew der ne tengî u pestî
 yanî pestî derd amay mehcûrî
 yanî derd diî bêdeway dûrî
 ersed min bê diî dûrî mehbûbim
 ce rûy şewq bezm yaran mehbûbim
 pey to zîrey cam pey min kizey zam
 şadî u zewq we to şîn we min tamam

– 73 –

namey (cefayî) bo (şehîd)
 enîsekey 'ehd 'alem elest
 diî we sehbay saf aşnayî mest
 xeylêwen xedeng mujgan xûnrêz
 sox şîrîn xû xalânî sosênbez
 ha aman naman nedan ne cergim
 hûn bido ewder pey îng bergim
 perê mezey tam tiriş hilakim
 er nedoş ne cerg esperdey xakim
 heyfen we bê kam ce yaram taq bam
 we bê zam merdey goî fîraq bam

– 74 –

şay cîlwedaran...
 heway leylax kerd şay cîlwedaran
 tertîb da terkîb kul telmît baran
 muheya hewdec çun herdecaran
 ce şûmî fîrçey ferhad etwaran
 koçîş kerd serxêlî şîrîn nîgaran
 lua helawet 'eyş ewgaran
 bî we talî halî rahetî yaran
 koç xeyr şay kirîşme daran
 şêwna şadî ce xem kosaran
 we ca ast cergey ciger sed yaran
 soçna semûm dûrîş xembaran
 heraret seyf hîcr diîldaran
 nimaza sercem sefay weharan
 bê hoş u heyran cefa wîyaran
 her êd miwanan leyl u neharan
 ay ce dûrî şay şîrîn perdaxan
 way ce me'ysî sefay êlaxan
 hezaran xefet pey xem yataxan
 ce mehrûmî wesî bilînd demaxan

– 75 –

perwaney we şewq şewey şem ma'îl
 dest diî we zeyl wesî leyl na'îl
 kam diî ce nuqî neqîl ew şîrîn
 meşam mest boy tay tuřrey muşkîn
 leb şad ur lezzet bosey le'l leb
 dûr ce řeqîban wasîl we metleb
 to daxîl we toy say xeymey emel
 meşxûl mezey noşay weş 'emel
 ne ser kef bilûr pîr ce mey lebřez
 des diruskerdey saqî bezmxêz
 belam ême dûr ce bezm saqî
 me'yûs sehbay baqî we taqî
 sergêc sefray hîcran diîlber
 bê sikencebîn saf weş eser
 çun dayey dewran perwerdem kerden
 şew u řo daîm wîrdim ey ferden
 pey to zîrey cam pey min kizey zam
 şadî u şewq we to şîn we min tamam

– 76 –

ten we berg wesî diîaram melfûf
 diî we sehî ser u qametiş me'lûf
 derûn mest cam sebûhî suhbet
 medhoş noşay (şahîdî) řerbet
 bo we dîdenîm bidîfe zelilîm
 amaten mayey def' 'elilîm
 řasen se'bey fesî wesî namseran
 bê samanen derd dûrî diîlberan
 seng we sextî sebir fîraq nedaro
 diî çenî çenî sizaş miwîaro
 belam dubarey wesîş me'mûlen
 diî we yadiş şad kemter melûlen

– 77 –

diî ketîf bestey feřengekey xem
 dest şadî çesp kelebçey sitem
 [werdey] gîrodey terîdey fîraq
 ten siftey semûm germ işşîaq
 nedîyeni
 seîd qeyd xem her to nebîyeni
 fîryad ker ew soz sultan 'uşşaq
 necatit bido ce cerdey fîraq
 tertîb do supay henasey subdem
 do'ay naley ah sef tefreçey xem
 bel perê lway me'way mubarek
 pey wesî diîlber cem bo tedarek

– 78 –

me'wa ne toy kaw koy bêwefayî
 diîlber perî ce aşnayî

qulley qelāy qaf îstîxna menzîl
 ce lat temennay min nebî hasîl
 cerdey hecrit berd cewanîm sercem
 pîrîm hem perêt ama çanî xem
 bêmeylit awerd serwext fewtim

dîardan asar mehlekey mewtim
 heyfen çenî ey hesret bêhed
 taw heraret derûn ce hed rêd
 bê noşay meyla u sermayey heyat
 daxîl wam we toy elhed bê necat

Перевод

В квадратных скобках указан порядковый номер транскрибированного текста.

[1]

О сердце, ты вновь растревожено³,
 Отчего [это] я вижу тебя в печали?
 Твоя печаль говорит⁴ о неизлечимой ране,
 Ты в замешательстве, [и] радость окончательно покинула⁵ тебя.
 Может, закатилась и звезда твоего счастья?
 [Но ведь] сейчас — пора веселья,
 Все друзья переполнены радостью свадебных пиршеств.
 Опьяненные вином соединения с любимыми,
 [Они] готовы принести любимой в жертву свои сердца,
 Все, кроме Джафаи, сломленного неизлечимой раной,
 Кто-то счастлив
 Кто-то околдован манящими звуками саза⁶,
 Кто-то опьянен ночным благоуханием левкоя локонов [любимой],
 Кто-то лишился сознания от лицемерия очей любимой,
 Кто-то полон радости от достижения желаемого,
 Кто-то наслаждается полной свободой,
 Кто-то [рад] постоянному общению с друзьями,
 Кто-то [и] день и ночь занят приемами.
 Я же лишен веселья с друзьями,
 Я жажду скитаний по [пустынным] горам,
 Постоянно испытывая горечь яда разлуки,
 Я обессилен⁷, опечален и безмолвен,
 [Так как] я далеко от благоуханных локонов [любимой],
 Я не в состоянии отличить день от ночи⁸,
 Душа наполнена тоской, сердце лишено [всяких] желаний.
 Я отлучен от служения царице с хмельными глазами,
 Глаза мои не видят, ноги иссушены усталостью [от скитаний],
 Тело измучено разлукой с любимой, [дававшей] множество клятв [верности].
 [Но] как только я достигну соединения с ней,
 Я принесу себя в жертву [своей] лучезарной царице.

³ Букв. «разворошено».

⁴ Букв. «свидетельствует».

⁵ Букв. «ушла».

⁶ Струнный музыкальный инструмент.

⁷ Букв. «без сознания».

⁸ Букв. «не имею вестей об утре и ночи».

[4]

О сердце, проснись же от тревожного сна,
 Изгони печаль из своей души⁹,
 Глянь, вон вдали прелестная кокетка
 Появилась, [плавно] ступая, словно голубка,
 Она намерена пройти мимо,
 [А] соперники — в неведении о нашем состоянии.
 В эту пору утренней прохлады —
 Благоприятное время¹⁰ соединиться с любимой, воспользуйся [им],
 Освети свои глаза лицемерием ее очей,
 Глубоко вдохни аромат её благоуханных кудрей.
 [Моя] прелестная газель, уж поздно,
 Подай мне чарку, наполненную вином своей любви,
 Удали [мою] печаль вкушением сладостного вина [любви].
 Может, тогда сердце охватит сжигающий огонь¹¹,
 Чтобы этим огнем освободиться от тревоги.
 И тогда моей утренней молитвой станет [этот] фард¹²:
 «Вот, [наконец], появилась звезда моего счастья
 Из созвездия дарящей исцеление любви Лейлы».

[15]

Письмо Джафаи Мафтуну¹³

[О] Мафтун, страстно влюбленный наследник Меджнуна,
 Предназначенный для близких сердцу бейтов печали,
 Не знаю, [то ли] жестокая сердечная боль лишила тебя чувств,
 То ли ты переполнен благоуханием сада любви?
 [Но] ты в неведении о состоянии неизлечимого сердца твоего [друга],
 [Отчего] ты не спросишь о сердечных муках Джафаи?
 Может, наша с тобой¹⁴ встреча объяснит тебе мое положение?
 Приди [же] повидаться со мной, я очень страдаю,
 [И], может, с твоим приходом я приобрету успокоение.

[37]

Любимая, дитя¹⁵ моего сердца этой ночью не спит¹⁶,
 [Оно] плачет, [и] слезы потоком льются из его глаз.
 [Оно] постоянно¹⁷ капризничает на разный лад
 В ожидании [вкушения] сладостного молока твоей любви.
 [И] если из купола [этой] гладкой, соединяющей с тобой груди
 [Оно] вдоволь напьется сладостным молоком твоей любви,
 Возможно, тогда это дитя утихомирится,
 Повеселеет и совсем успокоится

⁹ Букв. «удали с крыльев (век) твоих глаз».

¹⁰ Букв. «удобный случай».

¹¹ Букв. «ожжение».

¹² Фард — двустигшие.

¹³ По данным издателя «Дивана», это имя поэта — современника Джафаи.

¹⁴ Букв. «может, с помощью моей и твоей встречи...».

¹⁵ Возможно, в данном случае это слово употреблено в редком значении «зрачок».

¹⁶ Букв. «без сна».

¹⁷ Букв. «каждый час».

В прекрасной колыбели твоих объятий, [лежа]
 На [качающих его] сильно онемевших коленях¹⁸,
 С ощущением достижения намеченной цели.
 Убаюкивая [его] приятным, как звуки саза, голосом,
 Утешь, любимая, дитя моего сердца [и]
 Дарующей жизнь, дай ему молока любви.

[39]

[О] газель¹⁹, [поселившаяся] в обиталище [моего] наполненного верностью сердца,
 Ты втоптала²⁰ в него столько печали, [что]
 Полностью снесла почву с его земляного настила,
 Стены его покрыла пылью печали,
 [А] потолок окутала дымом от [моих] вздохов по тебе.
 Приди [же] приберись в нем как в своем жилище,
 Полей его вином своей любви, [а] пол его посыпь его осадком,
 [И так] восстанови мое обиталище этим осадком и этим вином,
 Смешав его с ароматом черных кудрей,
 [И], может, [тогда] заблагоухает милое [моему] сердцу обиталище.

[43]

Когда [каждая] частица моего тела полностью
 Слилась с болью [моих] ежедневных страданий,
 Я лежал в одиночестве, без [моей] целительницы, испытывая муки,
 [И] мои страдания нуждались в исцелении,
 Внезапно, с намерением исцелить эти муки,
 Пришла навестить меня [моя] повелительница.
 С большим желанием²¹ [помочь мне] юная красавица²²
 Присела у моего изголовья и повелела мне:
 «Поднимись, освободись от [своих] страданий,
 Насладись благоуханием моих извивающихся локонов!»
 [И] тело мое вновь выздоровело,
 [А] сердце вкусило живительный напиток,
 Когда я вдоволь напился вином соединения с любимой,
 [И] все частицы моего тела высвободились от боли.
 Стать бы мне твоей жертвой, о страстно желанная красавица,
 Ты вновь оживила

[48]

Столько раз меня поражала стрела желания,
 [Что я] близок к полному изнеможению(?).
 Стать бы [мне] твоей жертвой!
 Ну же! Восхитительная газель,
 Пусти в меня стрелу, полную печали,

¹⁸ Букв. «на матрасе коленей».

¹⁹ Т.е. возлюбленная.

²⁰ Букв. «ходила в нем».

²¹ Букв. «с сотней желаний».

²² Букв. «молодая газель».

[И] с этой печалью унеси меня в небытие,
[И] может, с этой раной [от стрелы] я отправлюсь на Страшный суд.

[49]

Долго, очень долго сердце [моё] было наполнено печалью,
Оно жаждало стрел ресниц [любимой] Лейлы,
[И вот] я предстал пред очами [моей] повелительницы,
[И] стрелы пронзили [моё] больное сердце.
Стать бы мне жертвой твоих очей, благоухающая красавица,
[Ибо] воздействие твоих стрел дало мне утешение.

[51]

Бутон моей мечты...
Бутон моей мечты улыбнулся²³,
[И] я, подобно соловью, безмерно рад этому цветку.
Его благоухание унесло мою бесконечную боль²⁴ и крики о помощи,
[Оно] дало исцеление моей гноящейся ране,
Освободив мое сердце²⁵ от пут печали,
[Оно] уничтожило причину моей печали²⁶
[И] принесло конец [всем] моим страданиям,
Раскрыв поле радости моей души,
Вернуло мне растроченные годы жизни,
[И] желание любимой [быть со мной] дает мне уверенность,
... ..
Пора мне наряжаться, [о] мое вновь обретенное счастье,
Поэтому этот фард стал моей постоянной молитвой:
Молю тебя, любимая со станом самшита,
Впредь до самой смерти не лишай меня радости [быть с тобой].

[57]

Ох, Фортуна вновь свершила [свой] круговорот
[И] унесла меня²⁷ в обиталище печали.
[Она] навевала враждебный ветер [моему] счастью,
Утопив корабль [моего] сердца в море печали.
Отчего [же]? [Ведь] еще недавно я был с любимой,
Был радостным, свободным [и] беспечным,
Поутру [вёл] беседы [с любимой], распивал вино,
[А] вечерами [вдыхал] аромат благоуханных [кудрей],
... ..
[И] я был удивлен отсутствию²⁸ гнева Фортуны,
[Но] я не ведал, что все её (Фортуны) дела коварны,
[Что] все её поступки злонамеренны.
Козни Фортуны выбили из меня радость моей любви²⁹.

²³ Букв. «рассмеялся».

²⁴ Букв. «насморк, грипп».

²⁵ Букв. «колени сердца».

²⁶ Букв. «разворошило гумно печали».

²⁷ Букв. «мое тело».

²⁸ Букв. «спокойствию гнева».

²⁹ Букв. «из разума».

[И] неожиданно обрекли [нас] на вечную разлуку.
Теперь что еще сказать тебе, Фортуна?
Пусть мои постоянные молитвы победят тебя³⁰.

[67]

Друзья, боль...

Друзья, сердце [моё] посетила боль, [и]
Какая боль? Поразительная боль, полная печали.
[Боль], не охватывавшая³¹ ни одно несчастное сердце,
Пальцы ступней моей радости перебиты камнем,
Каким камнем? Камнем любви одной красавицы³²,
Я страдаю от стрелы, возвращенной нежностью [красавицы],
Какой стрелы? Стрелы кокетливого взгляда [красавицы с] ликом, подобным розе,
Тысячи [влюбленных] вверили ей свою душу,
[И] скольких остриё [её стрел] обрекло на скитания,
[А] меня, одного из них, раны унесли в [сырую] землю.

[68]

Опьянение от дуновения аромата свежего цветка лика любимой³³
Воистину принесло моему сердцу успокоение.
Но я не нуждаюсь в непостоянном благоухании цветка,
Я подобен безумно влюбленному соловью,
[А] цветок — это всего лишь облик моей совершенной любимой,
Поэтому сердце тянется к аромату цветка.

[70]

Виночерпий! Как долго я отлучен от твоего вина!
[Я] сломлен безжалостностью ненавистной судьбы,
Чаша [моего] сердца покрыта пылью разлуки,
[Она] нуждается в очищении полным сверкания вином.
Будь великодушен, подай мне чарку, полную вина,
[И] может, оно очистит сердце, наполненное вином [любви].

Литература

Юсупова З.А. Курдский диалект горани. СПб., 1998.

Юсупова З.А. «Диван» курдского поэта Маулави. М., 2007.

Юсупова З.А. Письменные памятники как источник изучения курдского языка: «Диван» Вали-Девана (на диалекте горани) // Письменные памятники Востока. М., 2010, № 2(13). Осень-зима. С. 105–126.

Юсупова З.А. «Диван» курдского поэта XVIII в. Ранджури (транскрипция текста, образцы перевода) // Письменные памятники Востока. М., 2012, № 1(16). Весна-лето. С. 38–58.

Dîwanî Cefayî. Kokirdinewey u lêkolînewey Muĥemed' Eli Qeredaxî. Beĥda, 1980.

³⁰ Букв. «опрокинут».

³¹ В тексте вместо слова “ne gird ten” следует, по-видимому, читать “negirten”. [Примеч. издателя.]

³² Букв. «с золотистой шеей».

³³ Букв. «лика Лейлы».

Summary

Z.A. Yusupova

The “Divan” of Cefayî, the Kurdish Poet of the 19th–20th Centuries (Transcription, Translation, Examples, Ghazals)

The article presents the text of The “*Divan*” of *Cefayî* in transcription and a Russian translation of 13 ghazals. The special value of the “Divan” consists in the fact that this is one of the latest sources written in the dialect of Gorani and its language contains certain features different from the Gorani of the 18th–19th centuries’ literary works previously studied by the present author.